

Good

Stamla sahe da

Da shairumu tashreeh kawa

Shair la heading wrkawa

Da sawal hr yao arakh adress kawa

سوال نمبر 2

بیچیز مگو:

رحمان بابا د بیتنو ترپی لو
 غرتی نفاخ دی - رحمان بابا بیچیز عوام
 کنی رکھیا مشهور دی خاص طور پر
 (اٹوی صوفیانہ او اخلاقی شاعری
 رفاه - رکھوی شاعری آسانہ ہم دہ
 او بل بلکی قول عوام رپاہ سق دی
 نو بہ دی ویر ٹی قول خلق خوشی -

رحمان بابا رزوند لنہ بیچیز مگو:

رحمان بابا بہ 1042 سال پیری
 کنی پیدا شوی او - رحمان بابا پیدا نشی
 بہ بہادر حکمی کنی پیدا شوی او - (رحمان)
 بابا بہ 1118 پیری سنی وفات شو -
 وفات ٹی بہ بہ خواتی پشاور کنی
 و نشو -

رحمان بابا د شاعری بنگارہ ارخونہ:

کسی خو رحمان بابا بہ شاعری

کښې په د کښو اړخونو ځای کار کړې
خو د کښو په څه اړخونه د کښو
حشهور دي - د کښو څارو اړخونه لاندې
وړاندې کړې شوي دي:

صوفیانه شاعري

اخلاقي شاعري

عالمگیریت

صوفیانه شاعري:

صوفیانه شاعري د (جان بابا)
شاعري څه غټه برخه د چې کښې
کښو د خوا یا رسول یا سوالو څه
کښې د کښې اظهار کړې وي -

اخلاقي شاعري:

اخلاقي شاعري د کښو د شاعري
بله غټه برخه ده چې کښې کښو د
اخلاقو دس و کړې وي عواضو ته -

عالمگیریت

عالمگیریت نه مراد د (دې چې)
د بابا شاعري څو عواضو د پاره وا -
او صرف د پټو ته کښې دس نو وړک

پلکي ٿول خلك ٿي پلڪي سڃاڻپ ڪري

* رحمان بابا در عام اولس شاعر ڏي:

خنگ جي حوٽل شاره ورائي
 ڪرڻ ۾ رحمان بابا شاعري ۾ ٿولو عواو ڀراه
 ۾ - او صرف پڙهيو ڀراه نه وا - نو به ڏي
 وڃه به ٿولو خلكو ڪهڙي خوشو (ڪهڙي)
 عالمگيري شاعري ٿي خوشو ڪهڙي ورائي
 ڪري ڪهڙي ڏي -

غفلت ڪهڙي حساب نه ڏي ڏين ڪهڙو
 خوب ٿي ڏي به وقت ڇڏي ڏي

به ڏي برا شعر ڪئي ٿول عواو ته خاص طور ڪم
 ڏين ڪهڙو ته در عبادت درس و ڪم - خاص
 طور ڪم ڏي به وقت ڪرائي ته پاس ڏي
 و ڪم -

ڪه ڪم ٿو در انصاف به لاس ڪئي ڏي
 خپل ڪم او ڏي لاس به لاس ڪم

به ڏي شعر ڪئي ٿولو عواو ته در انصاف ڏي
 و ڪم ڏي

رحمان بابا در قبولیت وحی:

رحمان بابا به عواصم کبکی قبولیت
در کهنه وحی ری - یو شو پکنی خکنه
ویرانی کپی نسوی ری:

☞ رحمان بابا صوفیا نه شاعری به
عواصم کبکی در کهنه حقبوله وا -

De la headings wrka

☞ رحمان بابا شاعری آسازه وا -

☞ رحمان بابا آولو عواصم ته در
اخلاقو درس ور کپی و -

☞ رحمان بابا شاعری آولو عواصم در
پاره وا - او صرف دینتو رپاره
نه وا -

☞ رحمان بابا شاعری در کهنه خوله وا -

☞ رحمان بابا شاعری حانی پوله
کپدل آسان او -

☞ رحمان بابا شاعری کبکی در کپی
دور خلقو رپاره درس ری -

خلاصہ:

خان یا رنومہ شاعرانو بہ زمان صرفہ پستو
 د پارہ شاعری نہ گری - بلکہ بلکی کھنوی
 تمولو عوامو دیارہ شاعری کری او (اخلاقو درسی)
 کئی تمولو عوامو بہ ورکری او (کھنہ وجہ د)
 جی تمولو خلق کھنوی دھیر خوفی او بہ
 عوامو کنبی لم دھیر حقبول دی -

سوال - نمبر 2

پہچنہ کھلو:

اسیر حمزہ خان شنواری جی
 عرفین کنبی ورتہ حمزہ بابا وی - بابا (دنتو)
 زبیل غیب شاعر دی - او پستو
 ژبہ کنبی بہ دھیر اراخونو کار کری -
 روی پا ناول او (دراحو حانی ہم کار کری
 دی -

بابا د ژونو لاریہ پہچنہ کھلو:

حمزہ بابا بہ کال 1907 کھنوی
 کنبی دیبرا دی - او (وی) بہ 1994 کھنوی
 کنبی دی گنیا تہ لاریہ - بابا تہ

رئيس المتفرجين لهم ويلي كبرى - خله عجب
 دوي به پشتو ژبه كشي خزل حاني هم
 غت مار كوي دي -

بابا ادبي خدمات:

بابا دهيم كتابونه ليلي خو لو
 خو پلي كشي خله وداوي كوي شوي دي

بهر

خزونه

بابا شاعري ځانگړې ښكاره اراخونه:

حزه بابا دي اراخونه (شاعري دهيم

شعور دي)

صوفيانه شاعري

پښتو نوي

عشقي شاعري

بابا صوفيانه شاعري:

صوفيانه شاعري هغې شاعري ته وي
 چې كچه كشي ده الله خه جيني زكر
 شوي وي كشي

اشنا ته يو جي خود ستا نزاره
پر يو شعرون جو مجوا اوکو

دي شعر کي شاعر الله چه ر حيني اظهار کي
جي الله يو دي خود ار يو بندہ جي
وہ شعرون پر اضا به جملہ بدلہ طراقتہ حاني
حاصل کوي۔

وہڪر ر اصل سرا اصل خود جي پيل شعور
اوس به خيال خوله دخيل زان به نثاريم

دي کي وحون الوجود ته زکر کوي جي نه خيل
مخاں تعريف کوم يا ستاسو تعريف کوم نو را لوا
خبره ر۔ شڪه جي ر اصل کي يو وجودي۔

ما جي ستا نثار کوله لولها نه شعور
جي به خيال خوله دخيل خان به نثاريم

دي کي شعور الوجود ته اشارہ رہ کي۔

کهنه شکر دي جي به حق نه واي خان ته
مصوروار به ران جهان کي يو حضور شو

شاعر واي جي انلق ناره خود رصرو خلقو لوقې
وا۔ خود ييس يو حضور کي سزا وار
مصوروار شو۔

د بابا شاعري کښې پښتو ژبې:

په دې شاعري کښې بابا يا ده پښتون قوم زکر کړې يا د پښتو ژبې -

~~که جنو له پټو لاسونو خاوند
په کاشاني پيمانه کښې را افغان را~~

په دې کښې ده پښتون قوم افغان زکر کړې
شوي دي -

~~قانونه کو خبر بشور چې پښتو د اسلام څخه ده
موندله د شملو نه به احرام تری حرمت کښې~~

په دې کښې چې د پښتو ژبې اصليت بيان کړې -

~~ولې اختيار چې پښتو د روزن ژبه ده
څه به جنت ته د پښتو سره زم~~

په دې کښې هم ده پښتو ژبې څخه ده جنسې
انصار کړې چې ده سره به جنت ته هم زم -

عشقیه شاعري:

دې شاعري کښې چې ده محبوب
څخه ده جنسې محبت اظهار کړې دي -

MOTOWOTOFOSO

غل رحمت غلطی نشی
شون ہی بہ محفل کنی پانہ نہ مٹوری

شاکر وئی ہی محبت ہی خوں وئی نو بھنہ خیل
محبوب بیچر غلو کنی بیا غلطی نشی - کو محبوب
وڑہ نہ مٹوری خو بیا ہم بہ ہی عاشق
بہ دہاکہ جمع کنی بیا کنی

یارا جی آسمان تہ دی بازہ مٹوری
سترگی دی خہ بہ مخ کنی خہ مٹوری

دی کنی ہم شاکر رہ محبوب سرو دھیری
سینی اظہار کنی

خراہ:

بابا دیتنو شاکر انو کنی یو غتی
شاکر دی - او شاکری کنی کی دا دی
ارخونہ دھیر مشہور دی - بابا دیتنو تریہ کنی
غتی کار کری او شاکری سرو سرو ہی
بہ ناول داریہ اور نورو دھیرو ہر سہ
حانی ہم کار کری -

سوال نمبر 4

پہنچند نکات:

بل غنی شاعر دی - غنی خان زبیر اور
سرہ سرہ سیاست ہم کری ہے خیل زون
کئی - او غنی خان شاعری کئی عجبہ فلسفہ
کے کھیر مشورہ رہ -

غنی خان زون لنگہ تعارف:

غنی خان بہ کال 1914 عیسوی کئی
دیہا شوی او - چار سہ کئی دیہا شوی او -
سکول کی رہ پشور او لندن او امریکی رہ
او بل - بیا خہ وخت کئی متحد کالی شوگر
حلقہ کئی ہم مار کری و - بیا سیاست کی
شورہ کو - جیل تہ ہم یکنی (دی) - آخر
کئی کی شاعری شورہ کو او بہ کال
1966 عیسوی کئی وفات شو بیا -

گنتی خان اری خواتان

گنتی خان یو خو کتابونه د لکبر

گنتی خان (ری)

د نسیبې چغاره

فانوس

بلوشی

دا د قحطان

گنتی خان شاعري شماره لارخونه

شاعري شماره لارخونه کي دوا

ری

جمالان

فلسفه

د گنتی خان شاعري کتبي فلسفه

د لکبر (ری) شاعري کتبي گنتی خان

د ژوند په باره کتبي بنیادي سوالات کوي

او هملودان کي کتبي را غوند کوي -

بادشاهي در جهان شه کيني
مخاله زيادي نم

به ري کيني ئي درنيا بادشاهي نم او
شهر داري شه برالر کري

د انصاف، نلل ششکري
شه به رهبر کيني شه به نم

او بادشاهي کيني انصاف کول رهبر گران شمشکري
ري - خله جي مولو شه برالر انصاف کول رهبر
گران بوي -

بادشاهي ماله جور کيني
جي نم او ننگي نم م کيني

بادشاهي وائي ماله ساز بدي جي خلق کيني
قر پانيان وائي -

جي کور نين ريل به کور نينو
د خيل کور کور کور م کيني

بادشاهي ماله ساز بدي جي طاقتور خلق
گوزوري خلق م کيني يا به رهبر
زيادي وائي -

ابه حاله کو دی راکه
بادشاهي رخل جهان

زبه ئي اوخورد زوجه له کوره
کله شوقی به درعبیران

به دی کنی غنی خان ر بادشاهي
خه تفرق زگر کنی - او وئی چی
کو کهنوی ته بادشاهي سیلاو شوا
نو کهنوی به ئي وارتي خله چی
کهنوی ری خه شوقی نیشه - او را ورته
کسی یو زره داری او بوج خکاری -

بادشاهي کهنو له ورکه
چی لری شي زور

خوای ته زی کنی چی وائی بادشاهي
کهاغو کسانه لا ونگا - شوقی چی را کهنی
زره داری پورا کولی شي -

چی به لاسی کله قصاب وی
به قصابی کله منگور

پدی کنی ر وائی چی بادشاهت ر
طالبو مخلوق کار دی اوو زرم دل کسی را
نشی کولی -

شروع کړا - بایا دکهیر ورونه کړی و او شیتو
پورې بچی او - حشر زوی نوم یې اشرف خان او -
او دایم دکهیر زوی نوم یې محرام خان او - دوی په
حقلو دپاره تکیس راغونډو - په دکله کښې یې
پلار په جنگ کښې وفات شو او حشری پکې ورته
په سر شو - حقلو دپاره یې دیتو سره جگړې
وکړې -

حقلو دپاره په دې توري وختی
دیتو په راته کول دکهیر کنده یې

بیا پکې دپلار ته کم لاری او کھنډی نه پاس
یې دیتو راغونډولو کوشش وکړ - او حقلو خلاف
شو - شاکری کښې کم دکهیر کار وکړ - بیا په
کال ۱۱۰۰ څو بجري کښې وفات شو -

ازلي خومان:

دوسو نه یې سوا کتابونه لیکلي
و - دې کم کښې د یو سو دکهیر خشنهور دی -

کالبد

سفرنامه

سوان نامه

باز نامه

دستار نامه

شاعري بيمطاره ازخونه:

شاعري خلود ازخونه بي رهبر مشهور

ري -

عشقيه شاعري

قاي / وطني شاعري

لاحميه شاعري

اخلاقي شاعري -

قاي / وطني شاعري:

كضا شاعري جي رڊيٽون قوم

يا ڊيٽو ٽي ٽي زڪر ڪيني مشر وي -

چاره رڊيٽون تر حمله نيشه ره
اتفاق ورسه نيشه رهبر ارمان

ڊيٽون قوم به هر شخصيت ڪنهي ر حمله نه
نشه ري ڊيٽو بس اتفاق ورسه نيشه
ر لوا مشله را ڪيني -

کو اتفاق به ڊيٽو ڪنهي ڏيڍا شو
س زود خوشحال به روباره شي به (وي زوان)

ڪنهي به ري ڪنهي ڊيٽون قوم ته ر اتفاق

Gha:i Paper

داس ورکړې -

پښتنو کښې پورا نشو
اتفاق په کابل کې
کښې په (خوځو کورونو) پاره کړو -

دې کښې هم ده پښتو د بې اتفاقي حالتې (اقتسارې) کړې -

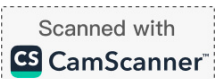
* زاتیه شاري:

دې د جنگ جگړې زکړ کښې شوي وي

داس لا بنده دي دا محرم
د خوشحال د خاطر محرم
پا نیوی حج حکې تا
پا خولو سره لازم

دې کښې د خولو سره د مبارزې
لپاره کړې - چې د جیل راوتلو نه پس
په داسې پا خولو سره جنگ کوم پا
پا بیا جارت شروع کوم -

لا تر ورسه ئې حازره په قرار زوي
چا چې حارسه وختی سر په شکر دي
او لا په خوب کښې په لاره د پوزې لا الله
چې د چه غولده شمه د توري شکرک دي

به ری بابا خیل جنگ زکر کنی - چی لحم
داسره میدان کنی دغو والی ره نو دسه
پوری زره نه سریدی او به خوب کنی
کهم حبه ره توری آواز اوری -

اخلاقی شاعری -

چی د اخلاقو زکر وی کنی -

دحتت د او کو کرم پکار چی نره
که علاج سره چی راشی حسینا کهم

پوری کنی دحتت سه نفرت اظهار کری - او
چاته سخت نه کولو درس بی ورگی -

وکه ری طبع د مخلوق د ره هریکه
پادشاهی ده حیاک شه که کدا بی

به ری کنی کهم د حجت کولو درس ورگی
او ده طبع ساتلو نه بی نفرت کری -

چی دونه تر خلی او پاسی مکه خوله ده
چی رینتیا تر خلی او پاسی خله 428

پوری کنی رینتیا ویلو درس ورگی -

گشتیه شاعری

چی محبوب سره ئی خینی صحبت
اگر کوی وی بکنی

چی دح بلو ئی وا نشو یو حشاک شوچی نوالشو
کهنه دم کوی دروانه لم پروانه دم لا ترویه

او خله راته وائی چی به خفکو نظر ته کرا
ستری چی کوی خو زیوار سره کته

خله چی دهکله نشوه به شهو او شاکو
چی سمر چی ستا دل او ب نناد کرا

سمر یاده گزر به دجمن بیا کرا
دجمن کنی رنقا رنک گلونه واکرا

بوی آهولو شعر ونه کیتی ده محبوب خه
ده صحبت کرا کوی

خلاصه

اندا دا چی خوشحال خان
به دینتو تری نی غنن کار کوی - او بر
اگره حانی چی شاعری لم کوی -
خفکو سره ئی جنگونو علان لم کوی و -

سوال نمبر 7

اولسي ادب:

ڪجهه اڪابر جي ليلي نهي حالت
 ڪنهن نه وي - او زباني - او نسل - او بل ته
 منتقل نهي ٿي - او در خلقو زبونو سڀني تحفظ
 وي -

اولسي ادب مختلف نمونو

ڪا عوامي ادب
 ڪا شفاخي ادب
 ڪا فوڪلور

اولسي ادب اصناف

ڪا 4/3
 ڪا ننگي
 ڪا چار ننگه
 ڪا لوبه
 ڪا سندره

آهيه

آهيه آه آهيه زله وئي جي آواز
 جي تپ شي - بل (مجموعو زبونو) تيار
 هم ري - او آواز هم وسه تپ گيڙي -
 بل بيشانه ئي ر تپي زله هم جزائي
 هم استعالي -

خوب
 جانان ده سور او بلان ري
 خله جي اوڻي ده پياز پينو سترگزينه

زرا مانه وته لوگي گني
 زرا مانه به جانان برانڳي رينه

لوبه

ر اڪثر خوشيائي به توقع استعاليڙي -
 ر خزو به آواز گني ويئي گيڙي - منگ مگور
 خه ويئي گيڙي -

سنا رڙائي به ڪلي راڻي فر سيلان حله
 شي به فراب حله

سنا رڙائي ڪلي فر بار و پينده
 رنجر پيالو کور آبار و پينده
 غدي خيتي وارو به فرپار و پينده
 سنا ڪله خيال اوڻي به رشي انقلاب حله
 شي به فراب حله